

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XIV. De origine libertatum Ecclesiæ Gallicanæ, primò, Vtrùm in Concilio primo Turonico, vel in Francofordiensi usurpatæ fuerint?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

C A P U T X I V.

*De origine libertatum Ecclesie Gallicanae, & primò,
Utrum in Concilio primo Turonico, vel in Franco-
fordiensi usurpatae fuerint?*

1. **Q**ui libertates Ecclesie Gallicanae in accurata, & constanti juris antiqui executione constituunt, eas Canonibus ipsis coevas asserunt. Verum quia certissimum est alias etiam Nationes executas esse Canones, saltem aliquandiu, liberet scire, quò potissimum tempore impetitam veterem disciplinam viriliter defendere, aut everfam restaurare vehementius enixi fuerint, vel potius, ut probabiliori earum definitioni insistamus, quando retinendorum, vel rejiciendorum, aut moderandorum Ecclesie Decretorum arbitrium sibi assumpserint Galli.

2. Quo in examine, aliò remissis pluribus controversiis olim circa Canonum, & Decretalium executionem exortis, nonnullis etiam praetermissis, eò quod personae illas moventes non ejus fuerint sanctitatis, ac dignitatis, & aequitatis, ut ex illarum exemplo solo ratum certum aliquid statui debeat, iis tantum nunc immorabimur, quae, ob personarum, atque aliarum circumstantiarum meritum, contemni non possunt, nec alibi commodius tractari. Ex quibus praecipua videntur quorundam Conciliorum Decreta, & sancti Ludovici Pragmatica Sanctio.

3. Libertatis, seu nova summi Pontificis, aut etiam Ecclesiae universae Decreta examinandi, admittendi, rejiciendi, temperandi facultatis, praxim antiquissimam esse contendit Illustrissimus D. de Marca lib. 2. cap. 17. num. 1. Ejus primum exemplum refert ad Concilium Turonense primum, quod putat decretis Siricii, & Innocentii I. temperamentum aliquod adhibuisse circa poenam Clericorum, qui post ordinationem ab usu matrimonii non abstinuissent; sublatam nimirum excommunicatione à summis Pontificibus contra incontinentiam illam indictam.

4. Verum quod Concilium Turonicum à Patribus constitutum dicit, ad Siricium; & Innocentium perperam refertur. Innocentius enim excommunicationis illius nullibi mentionem facit, licet de Clericorum incontinentia in tribus epistolis loquatur, scilicet in 2. quæ est ad Victricium Episcopum Rothomagensem, in 3. quæ est ad sanctum Exuperium Episcopum Tholosanum, & in 5. quæ est ad Maximum, & Severum Episcopos per Brutios. Siricius item in ea epistola, quam ad Himerium Episcopum Tarraconensem scribit, & in qua punctum illud tractat, excommunicationis non meminit. Verum quidem est summum illum Pontificem in epistola 4. quæ est ad Episcopos per Africam, propositis variis Decretis hæc verba subjungere: *si quis sanè instatus mente carnis suæ AB HAC CANONIS RATIONE VOLVERIT EVAGARI, SCIAT SE A NOSTRA COMMVNIONE SECLVSVM.* Sed primò si Concilium Turonense id quod Siricius his verbis expresserat, à nostra communione seclusum, abrogare intendisset, non istà loquendi formulà usus fuisset, à communione Dominica abstineret, quæ paulò diversam videtur habere sententiam. 2. Siricius à communione sua non secludit nisi eos, qui in violandis regulis à se præscriptis futuri essent postmodum contumaces: *si quis sanè instatus mente carnis suæ ab hac Canonis ratione voluerit evagari, &c.* Patres autem Concilii Turonici de iis sermonem faciunt, qui jam cecidisse convicti fuissent: *Ut quicumque Sacerdos, vel Levita filiorum procreationi operam dare fuisset convictus, à Communione Dominica abstineret.*

5. Denique tantum abest ut Concilium Turonicum à Siricii, & Innocentii mente recesserit, ut, ad eam fidelius sequendam, excommunicationis pœnam contra Clericos incontinentes sustulisse videatur, & promotionem tantum ad altiores Ordines, vel exercitium jam susceptorum prohibuisse. Quantum Canon Turonicus cum Siricii Decreto consentiat, ex illorum inter se collatione unicuique licet agnoscere; Iste est Canon 2. Concilii primi Turonensis: *Et licet à Patribus nostris emissa autoritate id fuerit constitutum, ut quicumque Sacerdos, vel Levita filiorum procreationi operam dare convictus fuisset, à Communione Dominica abstineret: Nos tamen huic districtioni moderationem adhibentes, & justam constitutionem molientes, id decrevimus, ut Sacerdos vel Levita conjugali*

gali concupiscentia inhaerens, vel à filiorum procreatione non desistens, ad altiorum gradum non ascendat, neque sacrificium Deo offerre, vel plebi ministrare presumat; sufficiat his tantum ut à Communionem non efficiantur alieni, &c. Decretum autem septimum Siricii sic habet; Et quia aliquanti, de quibus loquitur (ut tua sanctitas retulit) ignoratione lapsos esse se desunt, His hac conditione misericordiam dicimus non negandam, ut sine ullo honoris augmento, in hoc, quo detecti sunt, quandiu vixerint, officio perseverent, & tamen post hac continentem se studuerint exhibere. Hi vero, qui illiciti privilegii excusatione nituntur, & sibi asserunt veteri hoc lege concessum, noverint se ab omni Ecclesiastico honore, quo indignè usi sunt, Apostolica Sedis autoritate dejectos, nec unquam posse veneranda attingere mysteria, à quibus se ipsi, dum obscenis cupiditatibus inhiant, privaverunt. Innocentii Decretum isti omnino simile est.

6. Sed qui sunt igitur Patres illi, quos innuit Concilium Turonense? Fortasse Patres Concilii II. Arclatensis, qui tertium hunc Canonem condiderunt: Si quis Clericus à gradu Diaconatus in solatio suo mulierem præter aviam, matrem, sororem, filiam, nepotem, vel conversam secum uxorem habere presumpserit à Communionem alienus habeatur. Par quoque & mulierem, si se separare voluerit, pena percellat. Illis enim verbis conversam uxorem intelligi propriam uxorem, quæ cum non habeatur amplius carnale commercium, notat Jacobus Sirmundus circa tertium ejusdem Concilii Canonem: converti dicebantur, inquit conjuges, cum ex mutuo consensu separabantur, & promittebant castitatem, hoc ubi fecerant, conversi, & conversa appellabantur, ut conversa uxor Canone sequenti. Non ergo summorum Pontificum se superiorum, sed Concilii alterius Decreta temperavit Synodus Turonensis.

7. Secundum exemplum, quod prædictus D. Petrus de Marca profert novarum Ecclesiæ legum discutiendarum, sumptum est à Concilio Francofordiensi anno 754. cui Carolus Magnus Rex, & Adriani Primi Papæ Legati interfuerunt, à quo rejecta fuit secunda Synodus Nicæna. Sed primum Bellarminus, & alii quamplures arbitrantur, non Synodi Canones veros sed spurios, & ab Iconoclastis confictos, ad Gallos fuisse transmissos, & Francoforti reprobatos, idque ex Concilii ipsiusmet verbis Can. 2. non obscure conjici. Patres enim Francofordienses Nicænis, quos Constantinopolitanos appellant (ut videas illos etiam loci, ubi habitum fuerat

fuerat Concilium non esse conficiós,) sententiam tribuunt ab illorum expressa protestatione, & à fide Catholica nimis alienam, scilicet cultum patriæ sacris Imaginibus absolutè exhibendum, quod perspicuis verbis Patres Nicæni negant Act. 7. in Decreto fidei. En verba Canonis 2. Francofordiensis. *Allata est enim in medium quæstio de nova Græcorum Synodo, quam de adorandis imaginibus Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur, ut qui imaginibus Sanctorum, itant Deis& Trinitati servitium, aut adorationem non impenderent, anathema judicaretur, qui supra sanctissimi Patres nostri omnimodis adorationem, & servitum reuocantes contempserunt, atque consentientes condemnauerunt.* En jam verba Concilii II. Nicæni docentis Act. 7. in Decreto Fidei, quomodo colendæ sint imagines, scilicet ad honorariam his adorationem tribuendam. Non tamen ad veram latrianam, quæ secundum fidem est, quæque solam Divinam naturam decet, impartiendam.

8. Secundò si supponamus vera septimæ Synodi Acta fuisse ad Gallos delata, ut suadere videtur Legatorum præsentia, quos Iconoclastarum fraus non fefellerat, ipsemet Petrus de Marca duplicem insinuat rationem rejectæ Synodi (& utraque ex Canone modò relato colligitur) alteram, quia Synodus illa œcumenica non credebatur, alteram quia non rectè intelligebantur ejus Decreta, quorum ambigua, & confusa erat interpretatio. Quid igitur iuvat ad stabiliendum jus, vera Ecclesiæ universalis, aut summi Pontificis Decreta examinandi, rejectio Canonum, qui & à Concilio particulari editi, & Conciliorum œcumenicorum, summorumque Pontificum sententiæ contrarii existimabantur.

9. Tertio non fiebat à Concilio Francofordiensi Concilii œcumenici aut sanctæ Sedis autoritati præjudicium, cum de re controversa summi Pontificis, sancti scilicet Gregorii de imaginibus doctrinam se sequi profiteretur, ac Concilium Nicænum Græcorum tantum esse crederet.

10. Quarto quid ex illo exemplo, si Galli in repudiandis veris Decretis Synodi Nicæne perstitissent, legitime concludi posset, nisi gentem illam erroris, & schismatis periculo sese committere, cum Ecclesiæ Decretorum arbitram sese constituit? Ac reipsa illos tunc temporis hæreticos fuisse, fatetur ingenuè Jac. Sirmondus to. 2. Conc. Gall. dum

44 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
ait, se prætermittere Acta Concilii Parisiensis an. 824. Quod
Gallorum ejus seculi ab imaginum adoratione abhorrentium hæresim redoleant.
Illæne libertates Ecclesiæ Gallicanæ nuncuparentur? sed re-
cepta fuere in Gallia illius Synodi Decreta, ut ex Gallorum
erga sacras imagines religioso, & antiquo cultu demon-
stratur.

11. Tertium exemplum sumitur à non acceptatis, & non
observatis aliquibus Canonibus octavæ Synodi Constantino-
poli habitæ sub Adriano II. ad quod respondebimus lib.
3. cap. 7.

C A P U T X V.

*An origo Libertatum Ecclesiæ Gallicanæ circa veterem
disciplinam referenda sit ad Pragmaticam Sanctio-
nem sancti Ludovici.*

1. **I**llustrissimus Petrus de Marca lib. 4. de concord. &c.
cap. 9. n. 4. S. Ludovicum, qui decessit anno 1270.
laudat primum libertatis Ecclesiæ Gallicanæ restitutorem, his
verbis; Huic gloriosissimo Regi prima debetur libertatis Ecclesiæ Gallicanæ
restitutio, quam suo edicto post mutata disciplinam in Beneficiorum collationi-
bus anno 1268. procuravit; quo uno capite contentiones inter Episcopos, &
Romanam Curiam tunc fere continebantur; Ex quibus verbis duo con-
sequerentur: primum libertates Ecclesiæ Gallicanæ ante tem-
pora S. Ludovici non nisi circa Beneficiorum collationem vio-
latas fuisse; 2. Violationem illam non longè ante tempora
S. Ludovici contigisse.

2. Odiosum certè esset istud principium tum ex parte san-
ctæ Sedis, tum ex parte Galliæ, cum Romani Pontifices ab
antiqua disciplina primum recessisse supponantur, ut Bene-
ficiorum collationem usurparent, tantusque in eo fuisse abu-
sus, ut sanctissimus Rex cum suis Edictis cohibere coactus
sit. Invidiosa etiam res esset quod Galli summum Pontifi-
cem è Gallia ortum, cum aliis virtutibus, tum vel maxi-
mè propinquitatis carnalis in distribuendis Beneficiis, & re-
ditibus Ecclesiasticis, contemptu insignem, ceu tyrannum existi-